

žman čitatelja. Osoba je širokih interesa, premda je sama rekla da su je u školi zanimali samo hrvatski jezik, crtanje i biologija. Doista se ovdje književnost javlja kao spona s jezičnom problematikom, biologija se odražava u malom priručniku ljekovitog bilja i naravno crtanje, jer ovo je slikanje riječju, a knjiga je usto opremljena autoričnim akvarelima isto kao što je u nekoliko ranijih izdanja crtežima sama opremila i svoju prozu i pjesme.

Iščitavajući stranice na koje su nas ovi putopisi odveli kristalizira se slika života ne samo euforična i lijepa, ima tu i teških i bolnih i tragičnih

trenutaka, ali rekla bih: vrijedilo je!

Unatoč najavljenom kraju i odlasku u završnoj pjesmi i naslovu *Putujem da oputujem*, ova knjiga pršti vedrinom čak i svojom tiskarskom izvedbom i opremom sjajnog dizajnera Danijela Popovića, također i akvarelima same autorice i akribičnim i nadahnutim predgovorom *Poezija putovanja* čiji je autor Mirko Jamnicki Dojmi. Kvalitetna izrada ove lijepe knjige postignuta je zahvaljujući donaciji iz zaklade „Vera i dr. Matko Miličić Mileško“ iz Hvara.

Silvija Polak-Mance

JEZIKOSLOVAC, KAJKAVOLOG ĐURO BLAŽEKA - DOBITNIK GODIŠNJE NAGRADE IVAN FILIPOVIĆ U PODRUČJU ZNANSTVENOG I STRUČNOG RADA

Temeljem Odluke o dodjeli „Nagrade Ivan Filipović“ za 2022. godinu dugogodišnji profesor Učiteljskog fakulteta u Zagrebu - Katedre za hrvatski jezik i književnost, scensku i medijsku kulturu (Odsjek u Čakovcu) - **dr. sc. Đuro Blažeka**, redoviti profesor u trajnom zvanju, nagrađen je godišnjom „Nagradom Ivan Filipović“ u području znanstvenog i stručnog rada. Svečana dodjela Nagrade održana je 26. lipnja 2023. godine u Osnovnoj školi „Ivan Filipović“ u Velikoj Kopanici, rodnom mjestu tog znamenitog hrvatskog učitelja i književnika, povodom dvjestote obljetnice njegova rođenja. Nagradu laureatu prof. dr. sc. Blažeki uručili su ministar znanosti i obrazovanja RH dr. sc. Radovan Fuchs i predsjednica saborskog Odbora za dodjelu „Nagrade Ivan Filipović“ izv. prof. dr. sc. Vesna Bedeković.

Riječ je o *prestižnoj Nagradi Republike Hrvatske* za značajna ostvarenja u odgojno-obrazovnoj djelatnosti koju priprema Minis-tarstvo znanosti i obrazovanja, koja predstavlja najviše priznanje djelatnicima u odgoju i obrazovanju.

Dr. sc. Đuro Blažeka, redoviti profesor u trajnom zvanju Učiteljskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu dao je veliki doprinos razvoju kroatistike i slavistike, a posebno dijalektološkim (leksičkim) istraživanjima. Kao dio Integriranoga preddiplomskoga i diplomskoga učiteljskoga

studija utemeljio je Modul hrvatskog jezika – inačicu s kajkavskim narječjem za studente učiteljskog studija Odsjeka u Čakovcu, kao i više dijalektoloških kolegija: Razlikovna gramatika, Kajkavsko narječje, Štokavsko i čakavsko narječje, Terenska istraživanja kajkavskih mjesnih govora, Kajkavsko jezično blago.

Posebno važno područje znanstvenog i stručnog djelovanja prof. dr. sc. Đure Blažeka jesu kontinuirana istraživanja mjesnih govora (jezične, kulturne i identitetske odrednice), kao što su tijekom 2022. godine završen Rječnik govora Kotoribe i prikupljanje leksika govora Štrigove. Budući da su u istraživanju aktivno sudjelovali učitelji osnovnih škola, učenici i lokalna zajednica, implementiranje slobodnog istraživanja leksika, kako ga je postavio profesor Blažeka, predstavlja metodologijski novum, gdje na taj način prikupljena i obrađena leksička građa predstavlja starije i mlađe slojeve leksika, a vrijedan je lingvistički i interdisciplinarni izvor za etnologue i povjesničare. Tijekom 2022. godine profesor Đuro Blažeka objavio je tri zapažena znanstvena rada u uglednim međunarodnim lingvističkim časopisima (*Studia Slavica Academiae Scientiarum Hungaricae*), od kojih se posebno izdvaja rad: „O jednom mogućem pristupu istraživanjima vulgarnosti u dijalektalnim govorima“. Član je uredništva jednog

od najuglednijih slavističkih časopisa *Studia Slavica Academiae Scientiarum Hungaricae*, a više put bio je gost predavač na uglednim inozemnim sveučilištima (Sydney, Buenos Aires, Budimpešta, Krakow).

Ukupno su dodijeljene dvije nagrade za životno djelo i 15 godišnjih nagrada za 2022. Među istaknutim nagrađenicima, spomenimo još kako je godišnjom „Nagradom Ivan Filipović“ u području osnovnog školstva nagrađen *Siniša Režek*, učitelj–savjetnik matematike i fizike, djelatnik Osnovne škole Žitnjak u Zagrebu. Siniša Režek na Učiteljskom fakultetu u Zagrebu djeluje već petnaest godina u svojstvu vanjskog suradnika kao izvoditelj nastave

na matematičkim kolegijima te izbornim kolegijima Šah u osnovnoj školi I i II.

Nataša Ljubić Klemše, učiteljica–savjetnica razredne nastave u I. osnovnoj školi Bjelovar i studentica doktorskog studija Cjeloživotno obrazovanje i obrazovne znanosti na Učiteljskom fakultetu u Zagrebu također je nagrađena godišnjom „Nagradom Ivan Filipović“ u području osnovnog školstva.

(Cjelovito obrazloženje Odluke o dodjeli „Nagrade Ivan Filipović“ za 2022. godinu s imenima nagrađenika u svim područjima dostupno je na mrežnim stranicama Ministarstva znanosti i obrazovanja.)

(Iz priopćenja o dodjeli Nagrade)

LIRIKA JEDNOSTAVNOSTI MAGDALENE KOLAR ĐUDAJEK (*Podsjetnik na kajkavsku zbirku SKRAJEC; izd. Biakova, Zagreb, 2018.*)

Ovo je knjiga čežnje. Čežnje katkada utišane, izrečene gotovo šaptom, negdje između ređaka, katkada buntovne, nepomirljive. Stranice ove knjige, sve pjesme u njoj sabrane, natopljene su čežnjom, čežnjom za svijetom u kojem će biti jednostavnije živjeti. U kojem će ljudskost snažnije doći do izražaja i dati smisao svakom danu, svemu što se zbiva, svakom ljudskom odnosu i postupku.

Magdalena Kolar Đudajek izriče, koliko je to riječima moguće, čežnju za svijetom koji je, u određenom smislu, minuo ali koji nastavlja živjeti u njoj kao dublja, prisnija istina. Za svijetom u kojemu se ona bolje snalazi. U kojemu je sve na svome mjestu: i čovjek i Bog, i dom i zavičaj, i sućut i odgovornost. Izriče čežnju za duhom.

O svojoj čežnji ona progovara na jednostavan i povjerljiv, bezazlen način. Progovara djetinjom dušom. I upravo zato ta čežnja, nerijetko duboko povrijeđena, zastaje zapanjena. Kako je moguće okraštiti ljepotu ovoga svijeta? Kako je moguće prigrabiti je za sebe – ili samo za neke – kad ona pripada svima? Jer ljepota prigrabljena, ljepota je okradena, gotovo usmrćena. Pjesnikinja s gorčinom zbori o neshvatljivom odmaku od prirode, od dobrote, od poštenja.

Pamćenje djetinjstva, pamćenje životnih ljepota i dobrot, prisnost s prirodom, progovara na mnogim stranicama ove knjige. Stihovi Magdalene Kolar Đudajek otkani su od zavlačajnosti i nježnosti, od osjetljivosti za običnosti života, pa i za sitnice koje tvore njoj (i ne samo njoj) razumljivu i prihvatljivu ljepotu života.

*Ja sam babica / Al sam još navek i dete ./
Nigdar ne bi zrasla.* – kazuje nam pjesnikinja i pritom svjedoči o neprolaznosti: *Tekli su dani, / A ljubav je vrnula još već.* Po njezinom shvaćanju, ljubav je izvorište i mjera svega po čemu ljudski život ima smisla: *Čuti ljubav, / Živi ljubav, / Zbudi nadu, / Zbudi serce.* Ljubav potvrđuju i radosti i tuge, jednako i kad se živi s osmijehom i kad se živi na rubu suza, i kad se suza skrila.

U stihove: *Tu me negda čekal, dragi Ivek moj,* urezana je razdjelnica između onoga što je bilo, onoga što jest i što će biti. Toliko je toga u tome s koje nas strane čeka netko drag, netko od koga ne znamo razlikovati svoje srce. U stihovima: *O, majko moja, / Zakaj si me rodila malu, / A srćeko mi tak / Veliko dala* - blago prigovara majci. Pritom je njezin prigovor prepunjen nezrecivom zahvalnošću.

Lirika Magdalene Kolar posve je osobna i po tome općeljudska. Pjesnikinja se u svojoj